

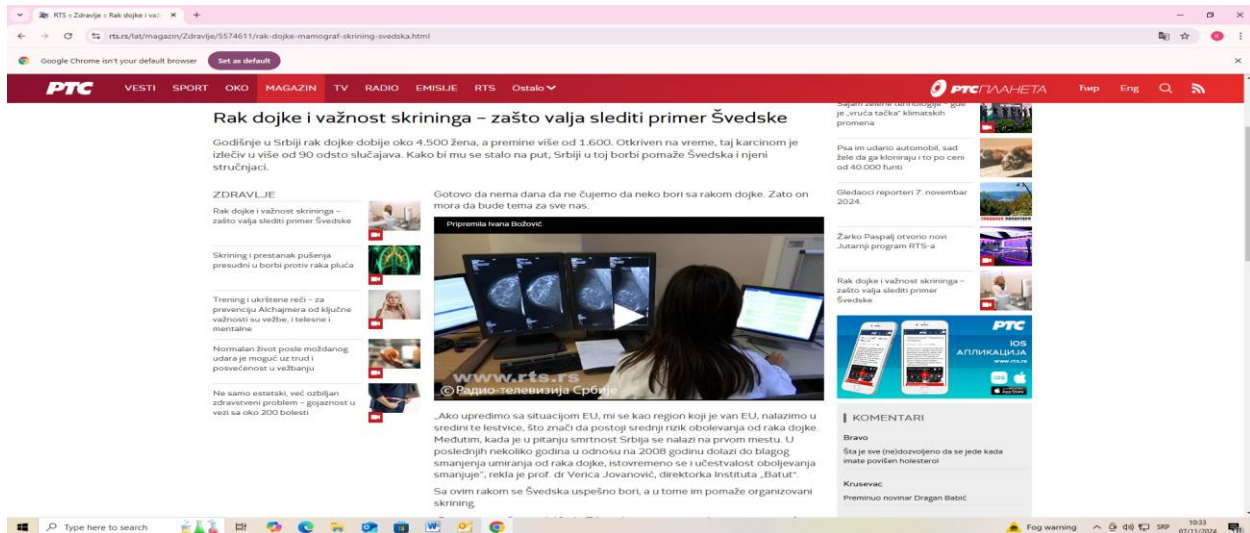
MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 07. novembar 2024.godine

RTS- Rak dojke i važnost skrininga – zašto valja slediti primer Švedske

RTS- Skrining i prestanak pušenja presudni u borbi protiv raka pluća

BLIC- OGLASIO SE "BATUT" Raste broj obolelih od OVIH virusa, najviše u 3 okruga u Srbiji, na udaru najčešće deca

Rak dojke i važnost skrininga – zašto valja slediti primer Švedske

Godišnje u Srbiji rak dojke dobije oko 4.500 žena, a premine više od 1.600. Otkriven na vreme, taj karcinom je izlečiv u više od 90 odsto slučajeva. Kako bi mu se stalo na put, Srbiji u toj borbi pomaže Švedska i njeni stručnjaci.

Gotovo da nema dana da ne čujemo da neko bori sa rakom dojke. Zato on mora da bude tema za sve nas.

„Ako upredimo sa situacijom EU, mi se kao region koji je van EU, nalazimo u sredini te lestvice, što znači da postoji srednji rizik obolevanja od raka dojke. Međutim, kada je u pitanju smrtnost Srbija se nalazi na prvom mestu. U poslednjih nekoliko godina u odnosu na 2008 godinu dolazi do blagog smanjenja umiranja od raka dojke, istovremeno se i učestalost oboljevanja smanjuje”, rekla je prof. dr Verica Jovanović, direktorka Instituta „Batut“.

Sa ovim rakom se Švedska uspešno bori, a u tome im pomaže organizovani skrining.

„Danas se sve žene od 40. do 74. godine pozivaju na skrining mamografiju. To je dovelo do niza poboljšanja za žene u Švedskoj, znatno se smanjio rizik od umiranja od raka dojke, i stimuliše se razvoj organizacija koje brinu o pacijentima”, kaže prof. dr Niklas Loman, predsednik Švedske grupe za karcinom dojke.

U Srbiji je pre desetak godina počeo organizovani skrining raka dojke. Međutim, nije se odazvalo dovoljno žena. To bi mogla da promeni saradnja sa Švedskom.

„Imamo stručnjake, imamo veliki broj mamografa, imamo nacionalni program skrininga. Samo je potrebno unapređenje javne svesti što širi obuhvat žena uključimo u to. Švedska je primer zemlje koja organizovanim populacijskim skriningom postigla izuzetne rezultate u kontroli raka dojke. U ovoj zemlji se svake godine milion žena odazove na skrining. To je podatak za poštovanje i to je model koji želimo i u Srbiji”, izjavio je dr Zlatibor Lončar, ministar zdravlja.

„Naš program je doveo do jednog od najvećih odziva u svetu - 95 odsto, a stopa preživljavanja je 87 odsto. Kombinujemo i podatke iz svakodnevnog života sa ekosistemom veštačke inteligencije”, rekla je Šarlot Samelin, ambasadorica Švedske u Srbiji.

„Krajnji cilj je da svaka žena posle 45 godine zna da je za nju predviđena mamografija svake druge godine. I da sistem omogući da do toga dođe. To je suština ove saradnje”, ističe dr Fabio Skano, direktor Kancelarije SZO u Srbiji.

Pronađite vreme za sebe i ne odlažite pregled, jer što se bolest ranije otkrije, bolja je prognoza.

Skrining i prestanak pušenja presudni u borbi protiv raka pluća

Novembar je mesec posvećen borbi protiv raka pluća. To je karcinom od kog godišnje u Srbiji oboli više od 7 000 ljudi, a premine oko 5 000. O borbi protiv ove statistike govorilo se i na konferenciji za novinare kojom je najavljeno i uvođenje skrininga.

Rak pluća jedan je od najčešćih i najsmrtonosnijih u našoj zemlji i za muškarci i za žene. Srbija je na drugom mestu u Evropi po smrtnosti od raka pluća, a ne mora da bude tako. U prethodnom periodu Srbija je uvela najsavremenije lekove u borbi protiv raka pluća, a ono što sledi je skrining na rano

otkrivanje raka pluća, zbog toga što se kod većine pacijenata on otkriva u kasnim fazama, kada su i mogućnosti za izlječenje male.

Kako navodi dr Zoran Andrić, načelnik Odeljenja medikalne onkologije KBC Bežanijska kosa, sa skriningom se u Evropi počelo pre nekoliko godina, a nada se da će sada i u Srbiji biti uveden.

„Trenutna situacija je takva da se 60 odsto i više bolesnika otkriva u uznapredovanoj ili metastatskoj fazi bolesti. Moramo da radimo i na edukaciji naših građana, da pušenje, zagađenost vazduha i drugi nasledni faktori su bitni. Da se edukuju da je neophodno da se javljaju na preglede i na skrining koji će da počne“, dodaje dr Andrić.

Skriningom će biti obuhvaćeni građani stariji od 50 godina i koji puše dnevno 15 cigareta i više tokom dužeg vremenskog perioda. Na skrining treba da dođu i oni koji su prestali da puše, pošto su i posle 10 godina od prestanka u riziku od pojave karcinoma.

„Naravno i oni koji imaju nasledni faktor u porodici i to u prvoj liniji. Tako da će biti i oni pozivani da se snime na takozvanom niskodoznom CT aparatu, koji ne zrači kao klasičan CT aparat koji se svakodnevno koristi, nego čak i do deset puta manje zračenje. Ali je bitan zato što otkriva bolest u ranoj fazi i omogućuje građanima koji nemaju simptome da se otkriju u ranoj fazi bolesti, a samim tim da budu izlečeni potpuno, a ne da se otkriju u uznapredovaloj fazi kada je izlječenje dosta teško i nemoguće“, ističe dr Zoran Andrić.

Treba napomenuti i da je stavljanje imunoterapija i bioloških terapija na pozitivnu listu Fonda zdravstvenog osiguranja omogućeno i bolesnicima koji su u uznapredovanoj fazi bolesti da se kvalitetnije leče, duže žive i imaju kvalitetan način života.

Zabrinjava činjenica da su pacijenti sa karcinomom pluća sve mlađih godina, a doktor Andrić smatra da je problem i u tome što je pušenje kod nas dozvoljeno u zatvorenom prostoru i da bi zabrana bila jedna od najjeftinijih mera u prevenciji.

Naš proslavljeni košarkaš Žarko Paspalj će biti prvi u redu kada počne skrining, kao promoter Udruženja Diši punim plućima.

„Slušajući doktore vidim da ima nade. Ima nade i mimo ove naše priče i prevencije, edukacije i skrininga, koji je naš zadatak da sve ovo nekako prosledimo ljudima da čuju, pa onda ponavljanje, ponavljanje. Nekako, mi smo ljudi koji vole da čuju više puta. Tako da jedan od naših zadataka je upravo to“, naglašava Paspalj.

Pošto je imao drugu vrstu zdravstvenih problema, naš proslavljeni košarkaš je bio prinuđen da se često podvrgava rendgenskom snimanju i sigurno bi bio upozoren da ima nekih problema sa plućima. Ali ističe da je skrining samo jedan korak napred da nam bude mirna glava.

„Tuže stvari, to su stvari koji niko ne voli da čuje, niko ne vole da se seća, a mogu samo da zamisli kako se osećaju ti pacijenti, a i doktori koji svakog dana to gledaju, kako se ljudi bore i na psihičkoj bazi, i na

fizičkoj. Ja se nadam da nikad neću proću kroz to, ali ovi ljudi koji rade fasinantne stvari uz pomoć države koja može dosta toga da uradi po pitanju cigara i izustavljanja te epidemije“, ističe Žarko Paspalj.

OGLASIO SE "BATUT" Raste broj obolelih od OVIH virusa, najviše u 3 okruga u Srbiji, na udaru najčešće deca

U nedelji od 28. oktobra do 3. novembra zabeležen je rast oboljenja sličnih gripu - zabeleženo je 6.819 slučajeva

Intenzitet aktivnosti gripa je na približno istom nivou kao prošle sezone

Prema podacima Instituta za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batuta" novih potvrđenih slučajeva virusa gripa od 8. oktobra nije bilo u Srbiji, ali je u nedelji od 28. oktobra do 3. novembra zabeležen rast oboljenja sličnih gripu - 6.819 slučajeva. U toj grupi mogu da budu brojni virusi kao što su noro virus, RSV virus, adeonovirusi...

Za sada se., kako se navodi registruje osnovni intezitet aktivnosti virusa gripa, a on je u gorepomenutoj izveštajnoj nedelji, najviše zastupljen u tri okruga.

- U ovoj izveštajnoj nedelji, najviše stope incidencije registrovane su u Moravičkom, Šumadijskom i Jablaničkom okrugu, dok su najviše uzrasno-specifične stope zabeležene u uzrasnim grupama od 0 do 4 godina, i od 5 do 14 godina - navodi se u izveštaju "Batuta" o epidemiološkoj situaciji u Srbiji.

Epidemiološki nadzor nad gripom u sezoni 2024/2025. započeo je 30. septembra 2024. godine nedeljnim praćenjem i izveštavanjem u skladu sa definicijama slučaja, iz nadzornih jedinica na teritoriji nadležnosti, u definisanom vremenskom periodu.

U posmatranom periodu kontinuirano se sprovodi monitoring epidemioloških, kliničkih i virusoloških karakteristika oboljenja.

- U odnosu na prethodnu nedelju registruje se trend blagog rasta oboljenja sličnih gripu - povećanje je za 5,4 odsto. U poređenju sa istim periodom prethodne sezone nadzora, intenzitet aktivnosti gripa je na približno istom nivou - kažu u "Batut".

Akutne respiratorne infekcije

Broj obolelih od akutnih respiratornih infekcija u Srbiji u 44. izveštajnoj nedelji iznosio je 12.794.

- U poređenju sa prethodnom nedeljom registruje se trend blagog pada obolevanja od akutnih respiratornih infekcija - smanjenje za 3,2 odsto - navodi se u izveštaju "Batuta".

Prvi slučaj gripa u ovoj sezoni u Srbiji je potvrđen 8. oktobra kod žene u Kragujevcu.

Grip je potvrđen kod pacijentkinje u Univerzitetskom kliničkom centru Kragujevac koja ima osnovno oboljenje.

Pacijentkinja ima 39 godina i zadržana je u bolnici, saznaje "Blic".

Nacionalna referentna laboratorija za grip i druge respiratorne viruse Instituta za virusologiju, vakcine i serume „Torlak” o prvom slučaju gripa u ovoj sezoni u Srbiji obavestila je Institut za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut".

Kod pacijentkinje je potvrđena infekcije virusom gripa tipa AH1(pdm09), na teritoriji Šumadijskog okruga, saopštio je Institut "Batut".

- U biološkom materijalu (brisu ždrela i nosa), koji je u svrhu potvrde dijagnostike i obolevanja od gripa dostavljen od strane Instituta za javno zdravlje Kragujevac Nacionalnoj referentnoj laboratoriji, molekularnom tehnikom (Real-time PCR) potvrđeno je prisustvo virusa gripa tipa AH1(pdm09) - navodi "Batut".

Mere prevencije protiv gripa

Vakcina protiv gripa je najsigurniji i najbezbedniji vid individualne i kolektivne zaštite od gripa. Vakcinacija protiv gripa se sprovodi u cilju redukovanja obolevanja i umiranja, kao i redukovanja prenošenja virusa gripa u porodici, kolektivu i populaciji.

- Vreme neophodno za sticanje imuniteta je 2 do 3 nedelje nakon davanja vakcine, a trajanje postvakinalnog imuniteta varira i iznosi 6 do 12 meseci, pa iz toga proizilazi potreba vakcinacije svake godine, kao i zbog varijabilnosti sojeva virusa gripa koji mogu da se menjaju svake godine/sezone - podsećaju iz "Batuta".

Imajući u vidu različitu efikasnost vakcine u odnosu na uzrasne kategorije kod kojih se aplikuje, potrebno je napomenuti da se kod vakcinisanih u slučaju obolevanja razvija blaža klinička slika, kao i da se redukuju moguće teže komplikacije u slučaju obolevanja kod osoba koje su u riziku.

Opšte preventivne mere koje pomažu u sprečavanju širenja virusa gripa:

Pokrivanje nosa i usta maramicom tokom kašljanja i kivanja, nakon čega se upotrebljena maramica adekvatno odlaže.

Redovno pranje ruku vodom i sapunom, posebno nakon kašljanja i kivanja. Ukoliko voda nije dostupna, za dezinfekciju ruku se može upotrebiti sredstvo na bazi alkohola.

Izbegavanje dodirivanja očiju, nosa i usta.

Izbegavanje kontakata sa bolesnim osobama.

U slučaju obolevanja potrebno je ostati kod kuće i ne ostvarivati kontakte sa drugim ljudima.

Grip se javlja iznenada: Način prenosa, simptomi i najefikasnija prevencija